

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12' — pengő.
Postatakarékpénztári csekk számla: 43,916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SÁNDOR.

Nyílt levél egy pályaválasztás előtt álló ifjúhoz

Kedves ifjú Testvérem!

Ha rádtekintek, élenken előttem vannak azok a boldog percek, amikor ezelőtt 26 évvel magam is túlestem az első komoly vizsgán: az érettségén. — Akkor is világháború volt és bár ma már tudjuk, hogy jóval kisebb méretű, mint a mai, mégis közelebb fekvő volt a hatása, hiszen akkor már sok tegnapi tanulótársunk hősi halál híret vettük s a nyomor sokkal nyomasztóbb volt, mint ma, mégis semmi sem tudta megzavarni örömünket. Bizalommal lehetsz tehát hozzám, mert magam is átestem már, még hozzá ugyanolyan háborús időkben, mint te, egy érettségiző fiatalember összes lelki élményein.

Ilyenkor kétségtelenül legelső gondolata az embernek: szabad vagyok végre! Szabad, nemesak a tanárok, de a szülők, rokonok, testvérek szigorától is, hiszen érettségi bizonyítvánnyal a kezemben már csak megélek valahogy, aminthogy nem is tagadható, hogy az egész emberi társadalom egyszerre más, jobb, megkülönböztetettebb szemmel tekint rád, mint a nagy tömegre, melynek tagjai nem érettségiztek! Nagy sor ez: egyik napról a másikra, egy pillanat alatt magammal önállóan rendelkező, szabad embernek lenni! Egyszerre kinyílik előttem az egész világ: azt csinállok, amit akarok! Hátha még hozzávesszük, hogy nemesak egy érettségiző fiatalember számára, de az egész világ, minden ember szemében a legnagyobb jó: a szabadság. Mennyi sok világháború századokon keresztül alapjában mind ezért folyt: a szabadságért és itt a földön az ember soha nem tudott nagyobb büntetést elképzelni a legnagyobb gonosztévő számára sem, minthogy megfosztotta a szabadságától, de Jézus is, mikor a legnagyobb jót ígérte az embernek, ezt mondta: én megszabadítalak titeket.

De nézd csak! Ha komolyan veszed a dolgot, legott jelentkezik a másik kérdés is: mit csináljak a végre birtokomba került szabadsággal? Ez a nehezebb kérdés, mert sok nagy erőfeszítéssel, valahogyan minden ember csak megszerzi a maga sza-

badságát, vagy érettségi bizonyítvánnyal vagy másképpen, de mit csinál azután? A kérdés megoldása nehéz azért is, mert egy ilyen érettségizett ifjúnak még nincsenek megfelelő tapasztalatai, mások tanácsai, tapasztalatai viszont gyanúsak, mert azokat én még nem próbáltam ki, nem az én sajátos élményeim, idegenül hatnak, mint érettségi előtti koromban is annyi sok jóakarátúnak nevezett tanács! Az örömet, boldogságomat pedig éppen az okozza, hogy végre megszabadultam ezektől a tanácsolótól! De, ha egyedül is, mégis csak döntened kell ebben a kérdésben is. Ezt azután valóban nem szükséges megmagyarázni, hogy ha soha életében nem, de egyszer, érettségi után, minden ember kényszerül dönteni abban a kérdésben: mit csináljak ezután, kezemben az érettségi bizonyítvány s vele a szabadság, azt csinállok, amit akarok, de mit akarok hát? Jó észbevenni, hogy semmiféle korszak, semmiféle idő, soha többé az ember életében meg nem ismételtető: ha ez az egyszeri döntésed nem sikerül, azután csak sodródhatsz, ide-oda ütödhatsz-verödhatsz az élet színpadán, de a döntés joga, ez a legnagyobb szabadság többé nincs birtokodba! Íme, a legtermészetesebb módon jelentkezik hát szíved ajtaján a kérdés a legkonkrétabb formában így: ha azt csinálhatsz mostantól fogva, amit akarsz, melyik életpályát választod hát magadnak?

Mivel mint mondtam, tapasztalatok híján, számodra ez a legnehezebb s legfontosabb kérdés, engedj meg, hogy beálljak én is tanácsolód közé.

Ne lepődj meg, ha figyelmedbe ajánlom azt a gondolatot, hogy voltaképpen nem is vagy szabad! Sőt egyetlen élő lény sem szabad: fizikai törvényszerűségek kötik őket, hiszen a fák sem akkor virágoznak, amikor akarnak! Hát még az embert, hát még egy érettségiző fiatalembert mennyi mindenféle megmásíthatatlan törvényszerűség köt. Hogy a tárgynál maradjunk: arra a pályára lépsz-e, amelyre akarsz? Akármilyen nagy szabadság birtokában vagy is, mégis csak köt ennél a kérdésnél a veled született képességed (tehetség), a szüleid anyagi

viszonyai s egyéb körülmények, mindmegannyi kényszerű törvényszerűségek és a végén mégsem kizárólag arra a pályára léptél, amelyre eredetileg akartál! De azt meg kell hagynunk, hogy az ember mégis csak más, mint a többi élőlény. Az embernek több szabadsága van és sokkal nagyobb rabsága! Gondolom: megütödsz ezen az állításon! De vedd figyelembe, hogy alapjában kétféle szabadság létezik: külső és belső. Kívülről az ember, egy érettségizett fiatalember kiváltképpen szabad, szabad elhatározással bíró, akarati lény, de belülről ugyanakkor szörnyen rabja önmagának, az állati, természeti törvényszerűségeknek, úgyhogy ezt a rabságot öntudatosan észre sem veszi. Valami szörnyű, ellenállhatatlan ereje van azoknak a természeti törvényeknek, amelyek az emberek életét is korlátozzák! Kívülről úgy látszik, hogy az ember azt csinál, amit akar, pedig csak a legaljasabb, állati ösztöneinek engedelmeskedik, mint egy rab; kívülről úgy látszik, hogy szabadon választja meg az ember élet-pályáját, pedig csak azt lesi, hogy természeti valójának hol-merre kínálkozik több haszon, több dicsőség, több kényelem. Innen azután, hogy oly drága értékek, mint a szabadság — szabadossággá, az akarat — akarnokoskodássá, az élet küszöbén a fiatalos nekirugaszkodás — tört reményekké s gyors csalódássá, a büszke ember — mihaszna állattá, ösztönemberré válik, aki nem ura saját magának, nem egyszer egészen az öngyilkosságig!

Szerencsénkre van azonban más ilyen külső szabadság és belső rabság is! Megszabadulni önmagamtól és örökre rabjává lenni Istennek! Nincs ennél nagyobb csoda a világon, Sokrates óta nem szűnik meg ezen csodálkozni a világ: az ember megszabadulhat az állati, az ösztönös, a minden más teremtménnyel közös természeti törvényszerűségektől és azután túl minden természeti törvényen, örökre odakötözheti magát, örökre rabjává lehet az Isten törvényeinek. De nemcsak csoda ez, hanem a legholdogítóbb lehetőség is: nem vagyok rákényszerítve arra, amire a többi élőlény, hogy az ösztönök, a gyönyörök, a haszon, a magam erőtelensége, emésztő vágyaim vagy egyéb természeti törvényszerűségek vasabroncsai közé szorítsam az életemet, a vágyaimat, a reményeim, hanem annak keze alá adhatom magamat, aki Ura mindenféle törvényeknek, tehát mindazoknál erősebb: Istennek. Van ennél holdogítóbb tudat és akadálytalanabb lehetőség? Érettségi után egy hónapra szomorúan látom, hogy különösebben senki sem ad rám, hiszen oly sok érettségizett ember van; de tudom, hogy Istennél fel van jegyezve személy szerint az én nevem. Valamelyik egyetemi városban, hozzátartozóimtól messze elszakadva, sokszor hideg diákszobában, hiányos ellátásban kell élnem, mintha nem is érettségiztem volna, de tudom, hogy van, akinek szüntelenül gondja van rám s engem megalégít. Elvégzem a jogi szakot és senki sem kap utánam, hogy főszolgabíró-uak kinevezzem, mint gondoltam; de tudom, hogy van, aki sorsomat kezében tartja. Főszolgabíróvá kineveztek és akkor tűnik ki, hogy sokkal több a bajom-gondom, sem mint a dicsőségem s magam haszna; de tudom, hogy mindenre van erőm a Krisztusban. Sőt akkor látom csak, hogy emberhez s keresztyénhez illő életet nem is élhetek csupán a magam szabadságából, a magam erejéből, hanem-

ha szent rabságra adom magamat Istennek a Jézus Krisztusban idvezítő Evangéliuma alá. Mert mindannak a szépnek s jónak, a szabadságnak, dicsőségnek s amit csak érettségiző korában vár az ember az élettől, egyetlen feltétele van: hit az Úr Jézus Krisztusban! Akkor szabadul meg az ember önmagától és akkor válik rabjává Istennek lelke örök üdvösségére.

De még tovább megyek. Ha mindez így van: nem volna-e kedved éppen azt az életpályát választani, amelyen a hivatalosak nem is tesznek egyebet, mint hivatásuk szerint éppen ennek az isteni rabságnak tudományát hirdetik. Lépj a lelkeszi pályára! Mert semmivel sem kisebb értékű a jogi, a bölcséleti, az orvosi vagy a közgazdasági tudományok művelése s gyakorlata sem, de mindezeket magába foglalja, tehát több az Isten dolgaival való hivatás-szerű foglalkozás. Ezen a pályán ne keress hasznot, hírt-nevet, dicsőséget, mert hiába is keresnél, sőt ügyvélt képességeid hiánya se aggasszon, hanem „Jer és lásd meg!”... a tudomány bonckése alatt, módszeresen, hogy miféle nagyságos dolgokat cselekedett az Úr. A többit majd elvégzi ő maga. Hiszen az is csak az önmagunk rabságának egyik illúziója, hogy mi választjuk életpályánkat, holott érettségiző korában éppen senki sem tudja öntudatosan, hogy milyen az a pálya, amelyet választ. Isten választ el minket magának a Krisztusban s küld erre vagy arra az életpályára. Te, mint Isten választotta, alázatos, az örök igazságok iránt vágyódó szívvel fordulj a theologia, az Isten tudománya felé és ha átadtad magad neki, majd Isten kezébe veszi sorsodat.

Isten öröktől fogva nyújtja feléd kezét: tedd meg te is az első lépést Isten felé. Szabadon magadtól, rabságban Istennél.

(Tiszakürt.)

Dr. Tóth Dezső.

A háború hétféle haszna

Meditáció.

Istenítélet a háború. Kibeszélhetetlen és leírhatatlan pusztulással és szenvedéssel jár. Azonban ehhez Istennek felségjoga van. Nemcsak joga, hanem igazsága. Avagy nem kérelt-e bennünket és az emberiséget a szeretet atyai szavával, szent Fia evangéliumával? Nem megadott-e minden igazságot, aminek megtartásával egyének és népek boldogok lehetnek volna? Kellett a jó? Nem. Kellett a rossz? Igen. A hívőknek egyetemes bizonyágtétele, hogy Isten megérdemelten sujtol, sőt még mindig sok tekintetben kíméletes; nemhogy sokallanák, keveslik a büntetést. Első haszon tehát, hogy az emberek a háborúban meglátják Isten igazságos hatalmát és jobban megtanulják az *Isten-félelmet*.

A második haszon, hogy a háború a *hősiség* és nemes áldozat gyakorlótere. A bajtársi szeretet, baráti hűség, a hazáért való önfeláldozás olyan példát mutatja fel, melyet száz meg száz kötetnyi hősi regények, hősköltemények és képek fognak majd az utókor előtt méltatni. És kik nyerhetik még el a férfiakon kívül a hősi babért? A honleányok, akik a csonka-bonka, sérült hősökhez készek feleségül

menni, egy életet vigasztalással eltölteni, s ha lehet, hős magzatokat nevelni a hazának.

A harmadik haszon az, hogy azok, akik sem a harctéren, sem a bombázott falvakban és városokban nem mutathatják fel az élet-halálküzdelem hősi példáit, de annál inkább a nagy szolgálatok és súlyos *áldozatok* kórházakban, megerőltető munkában: műhelyben, szántóföldön. Éjszakázni vonatokon, fárasztó utazásokkal, rengeteg utánjárással, sokszor megaláztatásokkal megszerezni a családnak az ételmezt, tüzelőt, ruhát, s mellette sokszor fájni, koplalni is.

A negyedik haszon az, hogy megtanuljuk a helyes *értékelést*. Nemcsak azt, hogy mit ér az a darab kenyér, a régen lenézett krumpoli, hát még a fa és a zsír, mind kincsek a ruhával együtt. De még ennél is nagyobb értékek: mit ér az apa az árvasággal fenyegetett gyermeknek, mit ér a férj, akire egy-egy régi kis viszálykodásért is olyan bünbánattal gondol a feleség; vagy a szigorú apa katonafiára, akit talán nem lát többé. Miért vagyunk ilyenek, hogy akkor becsülünk valamit igazán, ha veszélyben van; vagy elveszett; vagy nincs többé?

A következő haszon az, hogy az emberi művelődést némely vonatkozásban előre viszi. Nemcsak azért, hogy sok mindent lerombol, ami helyett újabb, jobb épül; hanem még inkább azzal, hogy a nagy szükség annyi új találmányt szül, csodálatos leleményességgel és ötlettel rávezeti az embereket a segítség, megtakarítás, haszon számtalan módjára. Hozzá még micsoda óriási, grandiózus *kísérleti tér* a háború! Az anyag és a gépek szerkezete, szilárdsága, használhatósága a végsőkig, sőt azon is túlfeszített esetekben, kockázatokban tapasztalás tárgya lesz, amikre a leggazdagabb vállalat sem győzne költeni. Hát az orvosi tudomány el sem képzelte tapasztalatait, kísérleti próbálkozásait és eredményeit?

A hatodik haszon a nagy tömegek *ember- és*

világismerete, akik mint katonák vagy egyéb szolgálattevők nemcsak országokat, de világrészeket járnak be, népeket, embereket, tájakat, kultúrákat ismernek meg, melyekről még iskolában is alig hallottak. Idegen, vagy éppen ellenséges népek észjárását, szokásait, egyéni és társadalmi életét ismerik meg, mert ők is köztük vannak.

A hetedik haszon a keresztyén *misszió* új lehetősége. A nagy megpróbáltatások után az emberi lélek széles e világon sokkal fogékonyabb lesz az emberszerető (és nem pusztító), szelíd, jóságos, áldástosztó Megváltó iránt. Új kapuk és utak nyílnak meg, csak legyenek, akik menjenek rajtuk. Résen legyen az egyház! Kiténik a világháborúságban is, hogy a szerető Atya az, aki a szerencsétlenségből is azonnal minden lehető jót kihoz, míg a Sátán ellentétként, ami jó, azt is elrontani, beszennyezni, fertőzni igyekszik. Ő az oka, hogy „sok háborúságon által kell nekünk az Isten országába bemennünk”. (Csel. 14: 22). De minél jobban harcol az egyház, annál kevesebb lesz a háború. S mint egy közismert szép német ének mondja: „Das Reich muss uns doch bleiben.”

Sok egyéb haszon is van még, csak lássuk meg! Íme, „akik az Istent szeretik, mindenképpen javukra vannak”, még csak a háború is! Ha ennyi jó jön Isten sujtoló kezéből, mennyi jön az áldástosztó kezéből?!

Szavunkat bizonyára senki se fogja félreérteni, még kevésbé félremagyarázni, mert mi nem a háborút óhajtottuk propagálni vagy kívánatosá tenni. Hangsúlyozottan utalunk e cikk legelső szavaira... Mindezek elmondásával csak Őreá akartunk felmutatni, Aki a keserűből is tud edeset kihozni s jóváteheti azt, amit a bűnös ember elrontott. Az Úr ezt üzeni: *A jövődő a béke emberé!* (Zsolt. 37: 37.)

Danesházy Sándor.

A KONVENTI ELNÖKSÉGI TANÁCS LEVELE RÉVÉSZ IMRE PÜSPÖKÜNKHÖZ.

„Főtiszteletű és Méltóságos Püspök Úr!

A Magyarországi Református Egyház Egyetemes Konventjének elnökségi tanácsa folyó évi május hó 18-án Főtiszteletűséged beadványára tárgyalta azt a támadást, amelyet Dr. Zoványi Jenő úr, a debreceni egyetem nyugalmazott tanára „Akadémikus, céhbéli és dilettáns egyháztörténetírók” című füzetében intézett többek között Főtiszteletűséged ellen is.

Ebből az alkalomból indíttatva érezte magát az elnökségi tanács arra, hogy egyhangú határozatban kifejezze azt a nagyrabecsülést és tiszteletet, amelyet nemcsak az elnökségi tanács tagjai, hanem meggyőződésünk szerint a református egyház minden iránytmutató személyisége táplálnak Főtiszteletűséged személye és életműve iránt. Főtiszteletű Püspök Urat úgy is, mint egyháztörténetírót, úgy is, mint igehirdetőt, nemzedéke elhívott nevelőjének tartjuk, s a szolgálatában megjelenő kegyelmi ajándékokért Isten iránt hálásak vagyunk. Szívvel kívánjuk, hogy tanításaival és példaadó életével sokáig világoljon a magyar reformátusok hivatott vezetői és tanítói között.

Felhatalmazzuk Főtiszteletű Püspök Urat, hogy ezt a levelet megírtelése szerint a nyilvánossággal is közölhesse. Fogadja Főtiszteletű és Méltóságos Püspök Úr kiváló tiszteletünk őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1943 május 20.

Dr. Ravasz László s. k.
Vásárhelyi János s. k.
Dr. Enyedy Andor s. k.
Győry Elemér s. k.
Dr. Balogh Jenő s. k.
gróf Teleki József s. k.
gróf Teleki Aretur s. k.
farkasfalvi Farkas Géza s. k.
báró Vay László s. k.”

HALOTTAINK

DR. SZARKA SÁNDOR

a nagyszalontai egyházmegye gondnoka, egyházkerületi közgyűlésünknek évtizedek óta alkotó tagja, folyó évi május hó 22. napján elköltözött az élők sorából.

Dr. Szarka Sándor számára családi szent tradíció volt az egyházhoz való ragaszkodás és Isten Országa ügyének szolgálata. Már mint ifjú bíró, Aradon 1900—1904. években presbiter volt s további állomáshelyein is azonnal bekapcsolódott az egyházi életbe. Hosszabb ideig szolgált a háboru után Mátészalkán. Majd a nagyszalontai egyházmegye választotta meg gondnokául, ahol Trianon után közvetlenül nyomdokába lépett boldogemlékü Tisza István grófnak. Utoljára Nyíregyházán szolgált, mint törvényszéki bíró, majd mint tanácselnök s innen egyre közvetlenebb kapcsolatot talált egyházkerületünk életével. Tagja volt az egyházkerületi tanácsnak és az időszaki tanácsnak, valamint a törvényhozó Zsinatnak is. Mint az egyházmegyei gondnoki kar doyenje, gyakran helyettesítette az egyházkerületi főgondnokot az elnöki székben.

Kedves emléket idézett fel Róla az egyik nyíregyházi volt lelkész tanár. Egy hű presbiter társával megjelent az említett lelkészjellegű tanár előtt s arra kérte, hogy gyűjtse össze a nyíregyházi presbitereket és értelmiségi férfiakat s tartson nekik bibliaórákat; mert, úgymond, sötétben járunk és világosságra vágyunk, elfáradtunk és az Igére szomjúhozunk. A férfibibliakör összehozatala szépen sikerült s annak Dr. Szarka Sándor maradt mindvégig legnagyobb erőssége. Az Isten házából soha el nem maradt; szokott helyén ott láthatta vasárnapról-vasárnapra mindenki.

Elköltözését hosszas betegeskedés előzte meg. Operáció alá vetette magát. A 78 éves szervezet azonban már nem tudott ellenállani. A hívó szóra csendes lélekkel hallgatott, s a nagy útra Jézusa kezét fogva indult.

Május hó 24-én temettük a nyíregyházi református templomból. Koporsója felett D. Dr. Révész Imre püspök hirdette a vigasztalás örök Evangéliumát. A nyitott sír szélén egyházmegyei elnöktársa, Percz István esperes búcsúztatta s méltatta érdemeit.

Neve és emléke Isten könyvébe feljegyeztetett.

Búcsúzzunk mi is Tőle, a boldog feltámadás reményében.

U. S.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

A Debreceni Református Tanítótétel népes közgyűlést tartott az egyház tanácstermében. Vitéz Nagy Pál elnök mondott megnyitót. Beszélt a szórványmagyarság problémájáról. Lelkesen buzdította a jelenlévőket, hogy aki eddig még nem tette meg, lépjen be az EMKÉ-be.

A tanítók mindnyájan lelkesen fogadták a gondolat tisztában lévén a probléma égető fontosságával. Elhatározták, hogy szeptemberben nagyobb gyűlést rendeznek a szórványmagyarok megmentésének érdekében. Ugyanezen tárgyról tartott lelkes előadást Molnár János központi igazgatótanító, ki egyben felhívta a tantestületet, hogy a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség célkitűzéseit teljes erővel támogassák.

A konyári lelkészi-kör rendes összejövetelét tartotta május 4-én Konyáron, kilenc lelképásztor jelenlétében. Az Igét Fekete Gusztáv szentpéterszegi lelképásztor hirdette. „Igehirdetés és lelkigondozás a mostani háború idején” címmel felolvasást tartott vitéz Ury Ferenc konyári lelképásztor. „A magyar református egyház egységének külső jegei és eszközei a kátétanításban” c. tételtől Bede Gyula esztári lelképásztor szólt. Mindenik előadást gazdag eszmecsere kísérte.

A debreceni református egyházmegyében a folyó évben is két helyen gyülekeztek össze az egyházmegye presbiteri konferenciára. Május 9-én Berettyóújfaluban és május 16-án Debrecenben. Berettyóújfaluban nyolc egyházból 65 presbiter volt jelen. Az Igét II. Tim. 2., 19. v. alapján Ördög Lajos biharnagybajomi lelképásztor hirdette, mindvégig lebilincselve tartva a hallgatóságot. Istentisztelet után megkezdődött a konferencia, ahol Dr. Miskolczy Pál kir. közjegyző, egyházmegyei tanácsbíró megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy csak egy benső lelki megújulás mentheti meg ezt a szegény világot. Új lelkiségnek kell születnie. E harcban a presbitériumokra is nagy feladat vár. Legyünk bizonyoságtévő presbiterek nemcsak szóval, hanem cselekedettel is. Utána Soós Márton polgári iskolai igazgató tartotta meg előadását „Az átfarmált orosz lélek” címmel. Igen tanulságosan emlékezett meg az orosz lélekről, amit a mostani háborúban ott tartózkodván tovább, mint egy évig személyesen tanulmányozott. Az orosz lélek tömeg-lélek, vezetésre vágyik. Csalódott a cárizmusban, csalódott a gör. keleti egyházban, csalódott a bolszevizmusban. Jelenleg hiányzik belőle minden keresztényi szellem. A por él, az isteni szikra alszik. Második előadást Barta Károly pocsaji presbiter tartott, a presbiteri eskü jelentőségéről. Hangsúlyozta, hogy nálunk hiányzik a fejelem, helytelen a gyermek és a szülők viszonya. Szükséges volna a vasárnap tényleges megszentelése. A presbiteri eskü ne csak dísz legyen, hanem elkötelezés is. Mindkét előadást igen tartalmas hozzászólások egészítették ki és gazdagították ezzel a konferencia anyagát. Ördög Lajos zárószavában arról emlékezett meg, hogy ezeket az összejöveteleket gyakrabban kellene megtartani, s azt az előterjesztést tette, hogy ezek a konferenciák kisebb körzetekben gyakrabban legyenek meg. Május 16-án Debrecenben a Kossuth-utcai templomban volt egyházmegyei presbiteri konferencia. Itt 16 egyházból mintegy 120 presbiter jött össze. Az Igét I. Kor. 2:2. v. alapján vitéz Ury Ferenc konyári lelképásztor hirdette. A konferenciát Dr. Tunyogi Szűcs Géza egyházmegyei tanácsbíró nyitotta meg. Javaslatára a konferencia részvénytájékoztatót küldött Dr. Szentpéteri Kun Béla egyházmegyei gondnoknak felesége elhúnyta alkalmából. Ezután Dr. Bacsó Jenő egyetemi professzor tartotta meg előadását „Mit várhatunk tőlünk a határtérrel hazatérő katonák” címmel. Az itthon lévőket minden tekintetben támogatnunk kell. Ebből a munkából a magyar református presbiternek is ki kell venni a maga részét. Legyünk ott a bajtársi szolgálatnál. Viszont gondozásunkba kell venni a hazaérkezőket is, különösen a hit tekintetében, mert ez nálunk a legfontosabb. Utána Kardos Lajos hajdúbagosi lelképásztor tartotta meg tartalmas és részletező előadását e címmel: „Milyen magyar református népet szeret az Isten.” A magyar református-ságra vonatkozólag, legyen bár az akármelyik részén az országnak, egységet jelent a biblia, a zoltár, az ige és az imádság. Munkaterület a templom és az iskola. Tartalmas hozzászólások gazdagították ezután az előadásokat. Ezek között kitűnt az a bejelentés, amelyet Balogh Gyula debreceni presbiter tett, hogy t. i. Debrecenben már megvan a református munkásszervezet; helye a püspöki palotában van, ahol a vidékiek is mindenkor felvilágosítást kaphatnak. Dr. Szász Imre esperes záró szavával ért véget a minden tekintetben üdvös konferencia. Konferencia után a debreceni egyház megvendégelte a vidéki presbitereket a Dóczi-intézet internátusában.

V. Ú. F.

K R Ó N I K A

Dr. Enyedy Andor tiszánineni püspök látogatása Debrecenben. Május hó 23-án, vasárnap délelőtt az egyetemi templomban prédikált a püspök; ugyanaznap délután az egyetemi egyházközség nőszövetségének évadzáró teastjén előadást tartott a püspök. Úgy a templomi gyülekezet, mint a nőszövetség meleg szeretettel fogadta a vendég püspököt. Kinek szolgálatai áldott magvetések voltak számunkra.

Református Egyetemes Konventünk multheti üléséről már megemlékeztünk lapunk legközelebbi számában. Ezúttal hadd idézzünk néhány nagyjelentőségű mondatot Dr. Balogh Jenő elnök megnyitó beszédéből.

— Kívánjuk, hogy a hadiözvegyek, hadiárnyak és rokkantak gondját nemzetünk minden tagja és hatósága s egyházunk ne csak múló fellobbanással, hanem állandó kötelességérzettel: évtizedeken át vegye föl és rója le számukra azt a hálaadót, amellyel az állam is, az egyház is, a társadalom minden tagja is a háború áldozatainak tartozik! Több irányban ugyan, de még mindig nem hivatalos hatósági szervezet felállításával történt gondoskodás a háború áldozatai érdekében. Részemről nem vagyok megnyugodva mindaddig, míg intézményesen nem történik meg ez a szervezés. Tovább óhajtok munkálkodni abból a célból, hogy a háború által sújtott minden család sorsának legyen állandó gondviselője s hogy az állam elsősorban vállalja a hadigondozás feladatának pénzügyi részét. Éspedig olyan módon, hogy azt a közjótékonyárnak és az ehhez kapcsolódó társadalmi közreműködésnek csupán kiegészítője legyen szükséges — mondotta nagy helyeslés közepette a Konvent világi elnöke.

A Konvent június 1-től további 20%-kal emelte fel a lelkésznyugdíjakkal az özvegyek és árnyak ellátási díjait.

Dr. Kováts J. István egyházközségi főjegyző jelentette, hogy a hazai református egyház 5 theologiai főiskoláján összesen 258 hallgató tanult, 75-tel kevesebb a megelőző tanévnél. Felmerült a terv, hogy az 1943—44. iskolai évtől kezdve olyan okleveles tanítók, akik a tanítóképzést legalább jó minősítéssel szerezték meg és a gimnázium I—IV. osztályának elvégzése után mentek a tanítóképzőbe, a theologiai főiskolákra felvehetőek legyenek, egyelőre mint rendkívüli hallgatók.

Csaknem kétszáz ezer református tanulót nem református iskolában tanítottak vallásukra. Megkeresik a Kormányt, hogy a középfokú szakiskolákban és a gazdasági középiskolákban heti egy óra helyett két vallásórát tartassanak. A vallásoktató-lelkészek fizetését a középiskolai tanárok javadalmával kívánják egyenlővé tenni.

A magyarországi református egyház lélekszáma 2.677.549 és összesen 2079 egyházközségbe tagozódott, 3614 református tanító 330.000 gyermeket nevelt. A református népoktatás fenntartására egyházi és alapítványi jövedelemből ötmillióháromszázharminchárom ezer pengőt fordítottak az elmúlt évben.

Még egyszer a „Jehova tanúi”-ról. (Helyreigazítás.) Lapunk multheti számában rövidke hír jelent meg arról, hogy Beregben Nagymuzsalyon, szektáriusok rontották meg a gyülekezet békességét és most elvették a földi igazságszolgáltatás kezéből méltó büntetésüket. A nagymuzsalyi lelkésztestvérünktől nyert felvilágosítás alapján kézséggel kiigazítjuk előbbi híradásunk ama tévedését, mintha ez a nagymuzsalyi szektamozgólódás újabbkeletű volna. Megállapítjuk, hogy a sajnálatos szektamozgólódás még az 1930-as évek legelejére nyúlik vissza, amikor a cseh megszálló hatóságok nemcsak hogy szemet hunytak a református magyarság egységének megbontói előtt, de egyenesen támogaták is őket. A jelzett időben más lelkipásztora volt a nagymuzsalyi gyülekezetnek, aki azóta elköltözött az élők sorából... Az az intelem, mely előbb idézett pársoros híradásunk végén olvasható, általánosságban minden órállóknak szólott. Hogy az általunk igen sokra becsült és őszintén szeretett nagymuzsalyi lelkésztestvérünk reputációját védjük, hozzánk intézett levele két passzusát az alábbiakban közöljük:

1. 1941 tavaszán, amikor Püspök urunk Nagymuzsalyban járt: jó rendet, határozott gyógyulást talált. Igaz. Azóta a helyzet lényegesen javult tovább. De a szektának olyannyira híre volt akkor is, semmit sem hallgattam el, hogy amint bizonyára méltóztatik emlékezni, hogy a szektából visszatért alyajúk a legelső sorban ültek és a Püspök úr kérésére külön pár biztató szót intézett hozzájuk. Egyébként a két szekta meg-

lételét, világosan emlékezem, a generális vizitáció jegyzőkönyvében feltüntettem hűen a tényeknek.

2. Az órállók, ezért hivatalosan jelelek és jeletem, végeztek a tennivalóikat. A „nagy sajnálat”, amelyet a cikkeske ír, úgy vélem a helyzet fokéletes félreismeretéből, bizonyára a napilapok felületes riportja nyomán íródott, igazában „nagy örömi” részünkre. Az eddigi állítások zöme ugyanis komolyan bizonyult. A visszatértek hűségesen látogatják a templomot, az egyházi terheket példásan vállalják és viselik és általában az a tapasztalatom, hogy egyházunk lelki életének határozott hasznára vannak. Különös, mély kegyesség az, amit tapasztal náluk az ember és ez hat a hűséges, de tartózkodó reformátusra is. Nem hallgathatom el, hogy éppen a szekta Istentől rendelt egyik áldása, hogy két egyháztagot, akik annakidején egyházunk kárára reverzálást adtak, szektás kitérésük után gyermekeikkel és hűtestárukkal együtt nyertünk vissza. De arról sem hallgathatok, hogy úgy tapasztalhattam más gyülekezetekben és a nagymuzsalyiban is, hogy a szekta serkentően hat az órállókra s a gyülekezeti tagokra.

Ij. Horthy Miklós, volt brazíliai magyar követ és meghatalmazott miniszter, az elmúlt héten rádiószózatot intézett a Brazíliában élő magyarsághoz; szózatának igen komoly befejező sorait ideiktaljuk:

— A történelem megtanított minket, magyarokat arra, hogy mindig a saját bűneink buktattak el bennünket. Most, midőn nemcsak hazánk, hanem az emberiség és az egész világ civilizációja forog kockán, arra kérlek Benneteket, ne gyűlölködjünk egymással se külföldön, sem itthon, hanem tartunk össze és kéz a kézben haladjunk a magyar fel-támadás útján!

Baltazár—Amerikai Ünnepe tartott régi kegyeletos szokáshoz híven május hó 20-án a debreceni Kollégium Oratóriumában. Ezúttal először tartott ünnepi beszédet a Kollégium új igazgatója Dr. Péter Zoltán, református tanárképzőintézeti igazgató. Az ünnepély végén az ifjúság megkoszorúzta a Baltazár-émlékművet a Kollégium főépületének lépcsőházában.

Meghalt a keresztényen egység egyik nagy harcosa. Neville Talbot anglikán püspök április 3-án meghalt. Benne egy olyan egyházi férfiú távozott az élők sorából, aki életét fenntartás nélkül szentelte az evangélizáció és a keresztény egység szent ügyének. Az ő nevéhez fűződik a *Toc-H* nevű mozgalomnak a megindítása, amely az utolsó háború folyamán a Belgiumban lévő brit katonák között bontakozott ki s amelynek az a nevezetessége, hogy főleg nem lelkesek végzik. Az egység érdekében véghezvitt munkásságát főleg a Hí! és Szervezet Mozgalom kereteiben fejtette ki.

Részlet egy elnöki megnyitó beszédéből. Lapunk multheti számában megemlékeztünk arról, hogy a debreceni Kollégium Oratóriumában mily áldásos, szép, nagy konferencia volt. Ezúttal visszatérve e témához, az alábbiakban közlünk egy kis részletet Zilahy Sebess Dénesnének, a budapesti egyházmegegyei nőszövetség elnökének megnyitó beszédéből, melyben méltóképpen tükröződik a konferencia szellemisége.

Korunkban gyakran hangzik fel a régi protestáns szellemi nagyságok idézése. Ezeket hívjuk fel támogatónak, az ő példájukra hivatkozva a mai sivár korszakban. Lőrántffy Zsuzsanna, Árva-Bethlen Kata, Bethlen Gábor, az öreg Rákóczi György azok, akiket szívesen emlegetünk. Miért tesszük ez? Mert érezzük azt, hogy ezek a nagy őseink nem csak a protestantizmus katonái voltak, de egyszermind példaadásokkal, életük puritán egyszerűségével, nagy alapításaikkal az egységes magyar társadalom útjelzői is. Példái ők egy nagy kornak, amelyben a hitbizgóság, egyszerűség, takarékoság és polgári erények vezettek a korban. A mai jelennel összehasonlítva kénytelenek vagyunk kimondani, hogy a mai társadalmi élet nem méltó a nagy ősök szelleméhez. Mindenütt bomlás, erkölcsök süllyedése, a házasság erkölcsi színvonalának romlása mind tanúi e hanyatló kornak. Szükség van ezért a nőszövetségek megalakulására és összefogására, hogy tudjunk összehozni egy olyan, biblikorökből adódó hatalmas női tábort, ami kész odaadni és feláldozni magát e nagy időkben Krisztus ügyének ápolására és diadatra vitelére. Aminek minden tagján meglásson, hogy ő Krisztus-é. Olyan női tábort, ami reprezentánsa legyen a református magyar asszonytársadalomnak. Nemzedékünk egy tőlünk távol álló idegen szellemiség támadta meg, s nemcsak kívülről, de már igen sok helyen belülről, családi életünk és hitéletünkben is érezteti hatását, s veszélyezteti azt a szellemet, ami őseinket erősökké, nemzetünkkel naggyá tette. Ma inkább mint valaha, szükség van erre a példát adó erős hitre és tiszta életre. Hogy ez az ősi kalvinista szellem újra úrrá legyen országunkban és egyházunkban egyaránt, az asszonyok Krisztusban meglátszott lelke szükséges. A nő, az asszony a családi

életnek irányítója, vezető szelleme. Legyen ő áthatva attól a felelősségtől és kötelességérzéstől, amit megkövetel tőle a mai kor. Az ilyen nőtől nemcsak a családi élet biztonsága, de az egész társadalmi élet fejlődése, egyházunk erőssége, nemzetünk jennmaradása függ. Példát mutatott erre az erdélyi nőszövetségek erős összelarálása, egysége a szomorú megszállás alatt, mikor erős hitét, magyarságát tudta megmenteni. Debrecen mindig puritán város volt. Egyszerű, erkölcsös, tiszta családi élet szeretele, egyházhoz való hűsége mindenkifelelti ma is. Öreg Kollégiumuk s a Dóczy nevelőintézet boesáftolta szárnyra a gyermekeit. Most is a nőszövetségek megalakulásával elsőközt van, ki megértette a hívő szöveget a nagy összefogásra...

A szerkesztő üzenete többeknek. A „Fogadástétel” című költemény példányait szétosztva, megküldöttük mindazoknak, akik portóbólvegg mellékelésével azt tőlünk kérték. Hasonlóképpen „Milyen a te vasárnapod” című traktátusból, amennyi még rendelkezésünkre állott. Ezzel jelentjük, hogy készletünk kimerült... Nem tehetjük azonban, hogy az egyik rendelölével néhány mondatát ide ne iktassuk magunknak elégtételül, másoknak tanulságul... „Ahogy olvastam a „Panasz” című cikket, rögtön beláttam, hogy minden szava igaz ennek a cikknek és nem is annyira „panasz” ez, mint „vád”! Szomorú, hogy nincs mit felhozni mentéséül és így a panasz vádú mélygöl... És milyen esodálatos! Egy hír, ami a hivatalos lapban jön, egy alkalom és egy lehetőség, amivel mégjobban építhetjük földi anyaszentegyházunk fundamentumát, kikerülj teljesen figyelmemet. Pedig traktátusokat járatok, ha könyvecskékről hallok: megveszem, újságaimmal kiosztom a szörványban stb. stb... Ezért esett olyan fájdalmasan, amikor a „Panasz” cikket elolvastam! Úgy gondoltam, hogy minden lehető megtettem és most látom, hogy előttem volt egy léglá, ami önként kínálkozott, hogy az épületben alap legyen: és elmentem mellette... Bevallom, én a hivatalos lapot legtöbbször csak hátulról kezdem olvasni. A hivatalos rész után legtöbbször abba is hagyom. Hívnak, keresnek, zaklatnak, félbe kell hagynom; le kell tennem... Újságjaimmal is így vagyok; csak a címek: és vége... Este már nem tudok dolgozni, a fáradtság elnyom... Ennek ellenére is én mást látok mint Nagytiszteletűséged! Nem a gyülekezetek ajkai elébe kell azt a hajfűrtöt odatenni, hanem a lelkipásztorok ajkaihoz. Többet, ma sokkal többet kell dolgoznunk, mint máskor! Én ezt láttam meg!...”

XI. Református nagygyűlés lesz június 3-án, áldozócsütörtökön d. e. 1/2 12 órai kezdettel Budapesten, a Magyar Művelődés Házában. Megnyitó beszédet mond Dr. Tasnádi Nagy András, a magyar képviselőház elnöke, egyházmegyei gondnok. A nagygyűlés főtémája: „Veszélyben a család és Küzdelem a családi nevelésért.” Előadók: Dr. Imre Sándor egyetemi tanár és Muraközy Gyula budapesti Kálvintéri lelkipásztor. Záróbeszédet mond Szabó Imre budapesti esperes.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától. 1959—1943. szám. TÁRGY: Egyházkerületi térkép előállítás és megrendelése.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű esperes, lelkipásztor és iskolaszéki elnök urakhoz és valamennyi tanintézet tek. igazgatóságához.

Amint már külön körlevélben is közöltük, a legújabb adatok alapján elkészítetteti szándékozunk a tiszántúli református egyházkerület térképét, amely körülbelül 70 x 100 centiméter papírmérettel, valószínűleg 1:500,000 léptékben állíthatnák elő, hét színes litográfiai kivitelben, jóminőségű fehér papiros anyagon.

Nagyobb megrendelés esetén a térkép 6 P, kisebb megrendelés esetén körülbelül 10 P-be kerülne darabonként.

Az egyházkerületi térkép megrendelését valamennyi esperesi és lelkészi hivatalnak és valamennyi iskolánknak ajánlottam.

Ezúton ismétellen felhívom az esperes, lelkipásztor, iskolaszéki elnök és valamennyi iskolánk igazgatóját, hogy jelen körlevelemnek egyházkerületi hivatalos lapunkban való közzététele után sürgősen, de legkésőbb folyó hó végéig jelentsék be a püspöki hivatalhoz, hogy a hivataluk, illetve iskoláik részére a térképet hány példányban igénylik, illetve rendelik meg, hogy e jelentés alapján a térkép elkészítésére a megbízást megadhassuk.

A térkép végleges árát (6—10 P) a rendelések beérkezése után fogjuk közölni.
Debrecen, 1943 május 17.

Püspök helyett:
Dr. Ferenczy Károly,
egyházkerületi főjegyző.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától. 2084—1943. szám. TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Csikós Imre esendörtörzsörmeister büdszentmihályi lakos kérelmére elrendelem nevezett anyai nagyszülei házassági és születési anyakönyvi bejegyzésének felkutatását.

Keresett nagyszülők: Magyar Antal és Csák Zsuzsanna nyírcsaholvi lakosok voltak (ebben az időben, 1882 júl. 2-án Mária nevű leányuk ott született). Születésük ideje: tehát ennek megfelelően keresendő. Valószínű, hogy 1882—1912. évek közötti időben haltak meg, halotti anyakönyvi bejegyzésükből a születési hely megállapítható volna. Nevezett nagyszülők Szolnok és Szatmár vármegyében laktak és születtek s valószínűleg ott is kötöttek házasságot.

Anyakönyvi bejegyzések megtalálása esetén kérelmező értesítendő, aki a kutatással járó bárminemű költséget hajlandó megtéríteni.

Debrecen, 1943 május 21.

Püspök helyett:
Dr. Ferenczy Károly,
egyházkerületi főjegyző.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától. 2188—1943. szám. TÁRGY: Anyakönyvek kezelése és kiigazítása.

TÁJÉKOZTATÓ ÉRTESÍTÉS

minden egyházközség lelkipásztorához és anyakönyvvezető lelkészéhez.

Adott esetből folyóan szükségét látom annak, hogy minden lelkipásztor és anyakönyvvezető lelkésztestvéremet tájékoztassam az őrizetük alatt álló anyakönyvek kezelését illetően azokról a rendelkezésekről, amelyeket tudniok kell mindazoknak, akiket anyakönyvi kiigazítások, vagy az anyakönyvekben utólagos bejegyzések foganatosítására kérnek.

1. Az anyakönyvi pótlólagos bejegyzések, valamint anyakönyvi kiigazítások körül követendő eljárást az 1893. évi május 26-án 17,143—1893. sz. a. kiadott miniszteri rendelet szabályozza. E rendelet szerint minden felekezeti anyakönyvvezető lelkésznek kötelessége püspökéhez azonnal jelenteni minden tudomására jutó olyan esetet, amidőn valamely születési, esketési vagy halálozási esetnek utólagos anyakönyvi bejegyzése vagy annak idején hibásan történt bejegyzés utólagos kiigazítása válik szükségessé. A püspök az így tudomására hozott esetről utólagos anyakönyvi bejegyzés vagy kiigazítás eszközése végett előterjesztést tesz a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

2. Mindaddig, amíg a 17,143—1893. sz. a. kiadott vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelet teljesen hatályon kívül nem helyeztetik, az 1895. évi október hó 1-ig vezetett felekezeti anyakönyvekben foganatosítandó minden, még a legesekélyebb változás és feljegyzés ügyében hozandó határozatra is az 1895. évi 71,588—1895. sz. VKM-rendelet szerint a vallás- és közoktatásügyi miniszter jogosult.

3. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 131,500—1917. számú rendeletével megengedte, hogy az 1895. évi október 1-ig bezáróan vezetett felekezeti anyakönyvekből tartalmilag egyező kivonatok állíthatók ki a következő esetekben:

a) államfői leirattal történt törvényesítésnek feljegyzését tartalmazó utólagos bejegyzéssel kiegészített anyakönyvi bejegyzésről, feltéve, hogy az ekként törvényesített gyermek szülői egymással házasságra léptek;

b) olyan bejegyzésekről, amelyek utólagos házassággal történt törvényesítésnek a vallás- és közoktatásügyi miniszter 6658—1892. sz. körendelete alapján az alispán, illetőleg városi tanács által engedélyezett feljegyzését tartalmazó utólagos bejegyzéssel vannak kiegészítve;

c) s végül azokról az anyakönyvi bejegyzésekről, amelyek olyan bírói ítélet utólagos feljegyzését tartalmazák, amellyel valamely gyermek leszármazása a születés bejegyzése után állapított meg.

A tartalmilag egyező kivonat kiállíthatására a vallás-és közoktatásügyi miniszter úr adja meg az engedélyt. Az engedély kiadhatására irányuló kérelmet a lelkész (lelkipásztor) püspöke útján terjeszti a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz az eredeti anyakönyvi bejegyzésről vett szövszerint egyező kivonat és a kiadni szándékolt tartalmilag egyező kivonattervezet kapcsán.

Az elnyert engedély alapján tartalmilag egyező kivonat záradékának megfelelő helyén, ott, ahol rendes körülmények között a szövszerinti egyezés bizonyítható, kifejezetten és észrevehető módon feltüntetendő, hogy a kivonat csak „tartalmilag” egyező.

4. Az 1904. XXXIII. tc. 93. §-a szerint: „A születési és halotti, illetőleg a házassági állami anyakönyvek vezetéseinek megkezdése előtt vezetett felekezeti anyakönyvek, valamint az azokból adott kivonatok továbbra is közokiratok maradnak.”

Kérem lelkipásztortestvéreimet, hogy érvényben levő törvényt vagy törvényerővel bíró rendeletet ne tegyenek addig bírálat tárgyává, amíg azt pontosan meg nem ismerik.

Debrecen, 1943 május 17.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
2194—1943. szám. TÁRGY: Áldozócsütörtöki perselypénz.

KÖRLEVÉL a nagytiszteletű lelkipásztor urakhoz.

Felhívom a lelkipásztor urakat, hogy áldozócsütörtökön az igehirdetés keretében feltétlenül emlékezzenek meg a mindnyájunkat kötelező nagy missziói parancsról (Máté 28: 19—20.) s azzal kapcsolatban azokról, akik — közöttük immár magyar református testvéreink is — Krisztus evangéliumának áldozatos életű bizonyosságtevői távoli világok népei között;

egyben e helyen is felhívom a lelkipásztor urak figyelmét a 359—1940. sz. egyházkerületi közgyűlési határozatra, amely elkötelezte kebelbeli gyülekezeteinket arra, hogy „az áldozócsütörtöki perselypénzt mindenestre a külmissziói munka támogatására fordítsák”.

Debrecen, 1943 május 24.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki hivatal, Postafiók 65) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

Debreceni református Kollégium igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy lemondás folytán megüresedett *gimnáziumi* magyar-német szakos rendes tanári állásra. Pályázhatnak megfelelő szakcsoporthú középiskolai *tanári* oklevéllel rendelkező református tanárok. Közszolgálatban nem álló pályázóknak igazolniok kell, hogy nem esnek a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló törvényben meghatározott korlátozások alá. A javadalmazás a nem állami tanárok illetményeivel azonos, vagyis a fizetési osztálynak és a lakáspénznek megállapítása és folyósítása teljesen a státusba való besorolástól függ. — A Tiszántúli Református Egyházkerület Elnökségéhez címzett és kellően felszerelt folyamodványok 1943 június 18-án délig a református gimnázium igazgatótanácsa címére (Debrecen) küldendő be. Az állást 1943 szeptember hó 1-én kell elfoglalni.

A **hajdúböszörményi** református Bocskai-gimnázium igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy magyar-latin szakos és egy állami kinevezés alá eső latin-német szakos *rendes vagy helyettes tanári* állásra állami rendszerű javadalmazással. Pályázhatnak ilyen oklevéllel rendelkező, vagy a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 94.500—1942. IV. 1. sz. rendelete alapján szakvizsgával bíró protestáns vallású tanárok, illetőleg tanárjelöltek. Pályázati határidő 1943 június 28. A pályázat a gimnázium igazgatótanácsához címezve a gimnázium igazgatói irodájába adandó be. Igazgató.

Hajdúnánás református *gimnáziumának* igazgatótanácsa pályázatot hirdet két magyar-latin és egy mennyiségtan-természettan szakos rendes-, vagy helyettes *tanári* állásra, valamint egy bármilyen szakos óraadótanári és egy felügyelő-női megbízatásra. Az állásokat 1943 szeptember 1-én kell elfoglalni. Református vallású tanárok és tanárjelöltek kellően felszerelt kérvényüket június 28-ig küldjék be az igazgatóság címére.

A **hódmezővásárhelyi** református Bethlen Gábor-gimnázium igazgatótanácsa pályázatot hirdet 1. lemondás folytán megüresedett, állami kinevezés alá eső *német-angol* vagy *német-magyar*, esetleg *német-latin* helyettes vagy rendes *tanári* állásra; 2. egy magyar-latin szakos helyettes tanári állásra. Ez utóbbira gyakorló tanárjelöltek is pályázhatnak. Kellően felszerelt kérvényeket az igazgatóság címére 1943 június 10-ig küldjék be. (A megválasztott tanárok internátusi felügyeletért teljes ellátást élveznek.)

Kisújszállás református Horthy-gimnáziumának fenntartótestülete pályázatot hirdet egy miniszteri kinevezés alá eső németnyelvi és egy testnevelési tanszékre. Pályázhatnak német-francia vagy német-latin szakcsoporthú, illetve testnevelésre képesített protestáns tanárok. Javadalmuk az államiával azonos. A nyelvi szakos az internátusban külön javadalom mellett felügyelő tanár lehet. Pályázók kellően felszerelt kérvényüket június 25-ig küldjék be a gimnázium igazgatóságához.

A **szeghalmi** református Péter András-gimnázium és Szigeti Endre mezőgazdasági középiskola pályázatot hirdet egy magyar-latin, egy angol szakos, egy mennyiségtan-természettan vagy vegytan-természettan, egy latin szakos, egy rajz szakos, egy természetrajz-földrajz, egy lelkészi oklevéllel rendelkező bármilyen szakos és egy gazdasági irányú vagy kertészeti szaktanári állásra. Prot. stáns vallású középiskolai tanári oklevéllel rendelkező *férjak* vagy *nők* 1943 július 1-ig adják be okmányokkal felszerelt kérvényüket a szeghalmi református Péter András-gimnázium igazgatóságához. Az állásokat helyettes vagy rendes minőségű tanárokkal tölthetik be. Előnyös természetbeni járandóságokért internátusi szolgálatot vállalhatnak nőtlen és nős tanárok is. Olyan házaspár, ahol tanári oklevéllel a feleség is szolgálatot vállal, a megválasztásnál előnyben részesül.

Kenderes református iskolaszéke a tankerületi kir. főigazgató jóváhagyásától feltétlenül 21 napos határidővel pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megüresedett *III. sz. tanítónői* állására. Fizetés: 10% helyi hozzájárulás és lakáspénz mellett törvényszerű államsegély. Kötelesség díjével szerint. Szabályszerűen felszerelt kérvények Református Iskolaszék, Kenderes címre küldendő.

Kiskolesi (Szatmár vm., nagybányai egyházmegye) református egyház presbitériuma pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett egytanerős iskolájához *organista-kántortanítói* állásra. Fizetése: három szoba konyhából álló lakás, szükséges melléképületekkel és kert, 14 kat. hold és 734 □-öl szántóföld haszonélvezete egy tagban, 10 mázsa búza, 10 mázsa szemestengeri, 24 m³ hasáb tűzifa beszállítva, temetőfü termésének fele. Stóla. Államsegély. Földek mindennemű adóját az egyház fizeti. Kötelességek: nyolc osztály tanítása, kántori teendők, énekkarvezetés, egyházi munkában törvény és szabályrendeletek szerinti részvétel. Az egyház Szatmárnémetitől 12 km-re fekszik, köves út mellett napi többszöri autóbusz-járáttal. Pályázati határidő e hirdetés megjelenésétől számított három hét. Választás június 27-én. Kérvények a szolgálati pragmatika és a vonatkozó VKM-rendeletben előírtan felszerelve Református Lelkipásztori Hivatal, Kiskoles, u. p. Szatmárnémeti címre küldendő.

Mikepéresi református egyházközség vallás- és közoktatásügyi miniszter úr engedélyezése alapján VI. sz. *tanítói* állásra pályázatot megújítja. Fizetés 90% államsegély, 10% helyi hozzájárulás, lakbér. Kötelesség díjével szerint, reábizott osztályok vezetése, kántorhelyettesítés, belmissziói munkában tevékenység. Pályázók közül, akiket presbitérium meghív, saját költségükön kántorpróbán megjelenni tartoznak. Határidő 21 nap. Kellően felszerelt kérvények válaszbélyeggel ellátva Református Lelkeszi Hivatal, Mikepércs címre küldendő. Állás választás jogerőre emelkedése után azonnal elfogalandó.

A **Nagyrábéli** református egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet nyugdíjazás folytán megüresedett *IV. sz. tanítónői* állásra. Kötelesség, fizetés törvényes. Határidő 21 nap. Kellően felszerelt pályázati kérvények válaszbélyeggel Református Iskolaszék, Nagyrábéli, Bihar vm. címre küldendő.

A nyüvedi református egyházközség pályázatot hirdet a szervezés alatt álló II. sz. tanítói állásra a következő feltételek mellett: I. Javadalom: a) 140 P évi fizetés az egyház pénztárából, a többi államszegély. b) Amíg megfelelő lakás épül, törvényes lakáspénz. II. Kötelesség: a reábizott osztályok vezetése az egyházi és állami törvények s rendelkezések szerint. Megválasztandó tanító(nő) állásában a szervezés befejeztével erősítették meg, ami csak formális kikötés. Megválasztandó javadalmazása július elsejével kezdődik. Pályázati határidő június 27. Pályázat: Református Lelkészi Hivatal, Nyüved, Bihar megye címen.

A szaniszlói református egyházközség pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra. Javadalom: lakás kerttel, 10 kis hold elsőosztályú szántóföld, 11 kis hold homok szántóföld, egyvékás kenderföld, 550 []-öles szőlő, 5 drb. legeltetési jog. Földek adóját egyház fizeti. Felsőlt jövedelem 566 P-ben van felértékelve. — Államszegély. Külön kántori javadalom: 30 hl rozs. Kötelesség: I—IV. vegyesosztályok vezetése, helmisszói munkában való segédkezés, lelkész esetleges helyettesítése, ének-kar vezetése, kántori teendők ellátása. Posta, vasútállomás helyben. Pályázhatnak nők is. Pályázati határidő 21 nap. Református Iskolaszék, Szaniszló.

Máv-menetrend.

Érvényes 1943. május 17-től.

SEMÉLYSZÁLLÍTÓ VONATOK INDULÁSA Debrecenből

indul	hová	érkezik
0-40	Budapest nyugati . . .	8-20
3-23	Budapest keleti . . .	10-25
4-15	Nyíregyháza . . .	5-35
4-17	Budapest kel. (sebes) . . .	9-30
5-00	Körösmező . . .	16-24
5-08	Füzesabony . . .	8-44
5-08	Nagyléta-Vértes . . .	6-06
5-27	Nagyvárad . . .	7-45
5-48	Tiszalök . . .	8-10
6-20	Nyíregyháza . . .	7-40
8-20	Budapest kel. (gysin) . . .	11-00
9-10	Nagyléta-Vértes . . .	11-10
12-29	Körösmező (sebes) . . .	19-47
12-35	Nyíregyháza (sebes) . . .	13-32
14-20	Püspökladány—Buda- pest (átszállással) . . .	20-20
14-40	Füzesabony . . .	18-08
14-52	Tiszalök . . .	17-08
14-53	Nyíregyháza . . .	16-16
14-53	Csap . . .	18-35
15-25	Máramarosziget . . .	22-31
15-34	Nagyvárad . . .	18-01
15-40	Budapest nyug. (seb.) . . .	20-25
16-35	Nagyléta-Vértes . . .	17-42
19-00	Ungvár (Árpád) . . .	21-14
19-06	Püspökladány . . .	20-15
19-10	Érmihályfalva . . .	20-27
19-12	Nagyvárad . . .	21-37
19-18	Füzesabony . . .	22-26
19-27	Tiszalök . . .	21-48
19-30	Nyíregyháza . . .	20-51
19-30	Csap . . .	23-03
22-41	Szatmárnémeti-Körös- mező (átszáll. seb.) . . .	9-23
22-56	Nyíregyháza . . .	0-18

SEMÉLYSZÁLLÍTÓ VONATOK ÉRKEZÉSE Debrecenbe

indul	honnan	érkezik
2-05	Nyíregyháza . . .	3-10
4-48	Nagyvárad . . .	7-20
4-51	Füzesabony . . .	7-50
5-24	Csap . . .	9-02
5-25	Tiszalök . . .	7-41
5-51	Nyíregyháza . . .	7-14
6-01	Püspökladány . . .	7-10
6-10	Ungvár (sinautó) . . .	8-18
6-16	Nagyléta-Vértes . . .	7-20
6-16	Érmihályfalva . . .	7-27
7-20	Budapest nyug. (seb.) . . .	12-10
7-51	Nyíregyháza . . .	9-02
8-36	Körösmező (sebes) . . .	15-24
9-20	Tiszalök . . .	11-35
12-24	Nagyléta-Vértes . . .	14-11
13-00	Körösmező . . .	23-43
14-23	Nyíregyháza . . .	15-20
14-45	Nagyvárad . . .	17-24
16-15	Budapest kel. (gysin) . . .	18-57
17-10	Nyíregyháza . . .	18-25
17-30	Püspökladány . . .	18-39
17-35	Püspökladány—Buda- pest kel. (átszáll.) . . .	23-04
18-00	Budapest nyug. (seb.) . . .	22-31
18-51	Nagyléta-Vértes . . .	19-58
18-59	Tiszalök . . .	21-16
19-00	Füzesabony . . .	22-23
19-28	Nagyvárad . . .	21-4
20-10	Budapest nyugati . . .	2-49
20-50	Körösmező-Szatmár- németi (átszáll. seb.) . . .	4-37
21-55	Püspökladány . . .	23-04
22-05	Nyíregyháza . . .	23-35
23-46	Csap . . .	3-10

TARTALOM:

Dr. Tóth Dezső: Nyílt levél egy pályaválasztás előtt álló ifjúhoz
Daneshazy Sándor: A háború hétféle haszna
A Konventi Elmőki tanács levele D. Dr. Révész Imre püspökünkhöz
Hírek az egyházmegyékből — Krónika — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetések — Menetrend — Hirdetések

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata, 1943—1364

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

A Gáz

a legjobb, legolcsóbb, legtisztább a legkényelmesebb; a leggyorsabban kezelhető; melege pontosan szabályozható; számlaértéke egy hónappal későbbben fizetendő.

Fűzők, tüzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák olcsón kaphatók.
Díj t a l a n felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés.

BATHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-48

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI, MEZŐGAZDASÁGI, HÁZTARTÁSI,
GÁZOLTALMI és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsöztet és azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósít. Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával.

TELEFONOK:

Bank: 19-70. és 22-32. Terményszak: 28-66. szám.

Papi palástot és süveget

a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat jutányos áron készíti

Szénási Sándor

Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉGI PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református iparos.

A "TAKARÉKOSSÁG" KERESKEDELMI RT.

kötelékébe tartozó cégek ma is változatlan feltételek mellett s zavartalanul állanak rendelkezésére mindazon mt. vásárlóknak, kik mindenkor pontos fizetményeik igazolására érvényes vásárlási utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA

ORGONA- ÉS HARMÓNiumGYÁR RT.
PÉCS, József-u. 30. TELEFON: 17—14.

Fiókház: Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz.

Telefon: Budapest, 494—497. Új orgonák, mindennemű javítás és átépítés. Kitűnő hangú harmóniumok. Méltányos feltételek, művészi kivitel.

